

- CEO Club -
- Bankacılık Zirvesi -

Hüseyin Aydın
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Bankalar Birliđi

12 Kasım 2020
İstanbul

Değerli Katılımcılar,

Sizleri şahsım ve Türkiye Bankalar Birliđi adına saygıyla selamlıyorum.

Capital ve Ekonomist Dergilerinin düzenlediği “CEO Club” Bankacılık Zirvesi’ne davetlerinden dolayı ilgililere teşekkür ediyorum. Toplantının yararlı olmasını diliyorum.

Bankalarımız tüm imkanlarıyla ekonomik faaliyeti destekledi

2020 yılının ilk yarısında ekonomi politikasını belirleyen ana faktör pandemi oldu.

Halk sağlığını ilgilendiren hususlarda alınmış olan önlemlerin yanı sıra; salgının ekonomik çerçevede olumsuz etkilerini sınırlandırmak için çok yönlü politikalar tasarlandı.

Ülkelerin ekonomilerini kapattığı bu dönemde bankalar, bu politikaların uygulamasında çok önemli bir rol üstlendi.

Operasyon ve dijital alt yapılarının sağladığı imkanları kullanan bankalar, sektörden beklenen hizmetleri karşılama konusunda samimi gayret gösterdi. Kredi ve diğer bankacılık işlemleri kesintisiz sürdürüldü ve ödeme sistemleri sağlıklı çalıştırıldı.

Neler yapıldı?

Bunun önemli bir oranı, kamu bankalarınca sağlanmış olsa da ekonominin, kredi program ve paketleriyle desteklenerek daralmanın en aza indirilmesini teminen güçlü bir çaba sarf edildi.

Şirketlerin ve bireylerin acil likidite ve kaynak ihtiyaçları uygun imkanlarla karşılandı. Nakit akış döngüsünde aksaklık olmamasına çaba gösterildi.

Ötelemeler ve yapılandırmalar yoluyla ek süreler verildi. Vadeler uzatıldı.

İstihdama, ihracata ve döviz kazandırıcı diğer faaliyetlere destek verildi. Bu sayede firmalar faaliyetlerini, birbirlerine ve üçüncü kişilere olan yükümlülüklerini sürdürdü. Bu dönemde ihracatın kayda değer gelişmeler gösterdiği görüldü.

Bankacılıkta temel büyüklükler

Bu dönemde, bankacılık sektöründeki gelişmeleri rakamsal olarak değerlendirdiğimizde şunları görüyoruz:

- Bilanço toplamı 6 trilyon TL'yi geçti. Gelişmekte olan ülkelerde ve ülkemizde ortalama %105 olan toplam aktiflerin milli gelire oranı, son 9 yılda 21 puan artarken, ülkemizde son 9 ayda 24 puan artarak % 129'a ulaştı.
- Kredilerin milli gelire oranı 2019'a göre 15 puan artarak %77'ye yükseldi.
- Bilançoda, kredilerin payı % 59, mevduatın payı % 57'dir. Menkul değerler portföyü de dikkate alındığında ekonomiye sağlanan finansmanın bilanço içindeki payı % 76'ya ulaşmaktadır.
- Mevduatın %46'sı, kredilerin %64'ü TL cinsindedir. Yani TL finansman ihtiyacı yüksektir. Uluslararası para ve sermaye piyasalarından temin edilen kaynaklar, net swap yoluyla TL finansmanında kullanılmakta olmakla birlikte küresel kriz ve salgının etkin olduğu dönemlerde bu kaynaklara olan bağımlılığın finansmanın sürdürülebilir olması önünde zorluklara neden olduğu görülmüştür.
- Kredilerdeki hızlı büyüme yanında, salgının etkisiyle kamunun borçlanma ihtiyacının artması çerçevesinde borç çevirme oranının % 100'ün üzerine çıkması finansman üzerinde sınırlı bir baskıya neden olmuştur.
- TL krediler ile TL mevduat arasındaki fark Ekim sonunda 700 milyar TL'yi aştı. Finansman önemli ölçüde çok kısa vadeli repo yoluyla veya swap yoluyla Merkez Bankası'ndan sağlandı. Özellikle swap dahil Merkez Bankası'nın piyasa fonlamasının 550-600 milyar TL'ye ulaştığı görüldü. Bu durum, sağlıklı ve sürdürülebilir değildir.
- Kredilerin ortalama vadesi 1 yıldan uzun, mevduatın vadesi 3 aydan az, Merkez Bankası fonlaması ise çok daha kısadır.
- Bu dönemde, yabancı para kaynak talebinin azalması nedeniyle bankalar yurtdışına net borç ödemeye devam ettiler.

Bu bölümü sonlandırmadan önemli gördüğüm birkaç hususu da değerlendirmek istiyorum.

- Tasarruf mevduatının sadece yüzde 42'si TL cinsindedir. Risk yönetimi açısından bu çok yüksek bir orandır ve yönetilmesi kolay değildir.

- Bunu hep söylüyoruz. Ülkemizde, ekonomik faaliyetin finansmanının çok büyük bölümü, bankacılık sektörü tarafından yapılmaktadır. Temel olarak, sermaye piyasasının finans sektörüne katkısının artırılmasına ihtiyaç vardır. Özellikle katılım bankacılığının bankacılık sektöründeki payının artırılması, risklerin daha etkin yönetilmesine katkı sağlayacaktır.

Kontrollü normalleşme dönemi

Ağustos ayından itibaren Hükümet, normalleşme sürecinin başladığını belirterek, ekonomi politikası araçlarında değişikliklere gitti. Değişiklikler ile finansman-kaynak dengesinin sağlanması, piyasalarda istikrarın tesis edilmesi, öngörülebilirliğin artırılması ve büyümenin sürdürülmesi amaçlanmaktadır.

Beklentimiz, makro dengelerin sağlıklı olarak kurulması, bilançoda TL'nin payının artışını destekleyecek şekilde TL tasarruf araçlarının özendirilmesi ve bu sayede Merkez Bankası fonlamasına daha az ihtiyaç duyulacak bir finansman yapısına ulaşılmasıdır.

Değerli Katılımcılar,

Pandeminin seyirinin olumlu yönde ilerlemesi ve küresel likiditenin bol kılındığı bir dönemde makul düzeyde uzun vadeli yurtdışı kaynak girişi elbette işlerimizi daha da kolaylaştıracaktır. Dengeleri bozmayacak bir döviz arzına ihtiyaç bulunmaktadır. Artması muhtemel kamu borçlanma ihtiyacının ekonominin ihtiyaç duyacağı kredi büyümesine baskısının sınırlı kalacağı politikaların uygulanması ile daha sürdürülebilir bir büyüme menziline gireceğimizi düşünüyoruz.

Uluslararası kuruluşların açıklamalarından, küresel ekonomide belirsizliklerin devam ettiği dünya genelinde toparlanmanın zaman alacağı anlaşılıyor.

Bu zorlu dönemde, ülkemizde ekonomik faaliyetin sürdürülmesini ve normalleşmeye geçişin desteklenmesini teminen bankalarımız gayretli şekilde ve paydaşlarla işbirliği içinde çalışmaya devam edecektir. Biliyoruz ki daha iyi bir gelecek istemek yetmez, gerçekleşmesi için çaba göstermek gerekir.

Hepimiz için daha sağlıklı bir hayat ve ekonomik faaliyet diliyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.